ХАРКІВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«НАРОДНА УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор
_____Катерина АСТАХОВА
«26» грудня 2022 р.

ЗВІТ
ПРО РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ НАРОДНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ ЗА 2022 РІК

Затверджено
Радою ХГУ «НУА»

Протокол № 5 від 26.12.22 р.

Харків
2022

ЗМІСТ

Загальні положення 3
1. Основні результати науково-дослідної роботи 5
2. Діяльність наукових шкіл і лабораторій 16
3. Функціонування Ради 19
4. Робота аспірантури 21
5. Упровадження результатів науково-дослідної роботи в практику та навчальний процес 23
6. Науково-дослідна робота студентів і школярів 26
Додаток 1. Розподіл наукових публікацій за кафедрами 32
Додаток 2. Розподіл науково-методичних публікацій за кафедрами 35

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Звітний 2022 рік виявився найскладнішим в історії НУА через повномасштабну війну рф проти України. Завдяки командній роботі та всебічній підтримці партнерів, випускників і друзів навчального закладу, вдалося зберегти як саму Академію, так і основні напрямки її діяльності, у тому числі науково-дослідну роботу.

Однак втрати, завдані війною, масова міграція викладачів, співробітників, студентів, брак комфортних умов для роботи та життя – усе це мало негативний вплив на виконання планів та забезпечення рівня науково-дослідної роботи (НДР).

Треба усвідомлювати, що після війни відновлення повноцінної НДР вимагатиме неабияких зусиль та, знов таки, командної роботи.

Показники НДР 2022 виглядають в цілому досить пристойно. Це, по-перше, через те, що значний заділ було зроблено в попередні роки, а по-друге – через перенавантаження окремої невеликої групи викладачів.

Уже наступного року ані заділу, ані можливості «виїжджати» за рахунок окремих людей не буде. І на цю ситуацію треба звернути увагу вже сьогодні.

Основними пріоритетами наукової роботи Академії у 2022 р. відповідно до Концепції розвитку НУА до 2035 року, та перспективним планом розвитку НДР до 2035 р. були:

- зберігання життя, здоров’я науковців, викладачів та співробітників, соціальна підтримка в умовах воєнного стану;
- забезпечення систематичної та результативної роботи відповідно до комплексної наукової теми НДР;
- послідовне збереження та всебічне зміцнення іміджу Народної української академії через упровадження та популяризацію результатів НДР;
- реалізація перспективного тематичного плану НДР до 2035 року;
- реалізація програми науково-педагогічного експерименту із соціального партнерства;
- нарощування публікаційної активності викладачів та націлювання їх на виконання ліцензійних вимог МОН;
- робота з наукометричними базами даних, авторськими профілями;
- інтеграція науки та освіти в рамках реалізації комплексної наукової теми,
- підвищення теоретичного рівня наукових розробок та використання їх у практичній діяльності;
- інтеграція наукових досліджень у системі «школа-ЗВО»;
- залучення студентів та школярів до науково-дослідної роботи;
- збереження наукових традицій за умов воєнного часу.

Колектив академії здійснював роботу над комплексною науковою темою «Інтелектуальний потенціал суспільства в умовах перманентних соціальних змін: шляхи збереження та розвитку» (ДР № 0117U005126) – науковий керівник д-р іст. наук, проф. Астахова К. В., а також над науковим експериментом «Розбіжність інтересів стейкхолдерів сфери освіти та можливості пом'якшення

протиріч» (ДР № 0121U000192) (наук. керівник д-р іст. наук, проф. Астахова К. В.).

У рамках комплексної наукової теми, та відповідно до перспективного плану НДР, виконувалася тема 2022 року «Державна політика у сфері освіти, визначення пріоритетів та стратегічних завдань. Взаємодія освіти та влади. Освітнє законодавство України». У межах загальноакадемічної теми НДР 2022 року робота наукових шкіл та наукових напрямів проводилась відповідно тематики, наведеної в табл.1:

Таблиця 1

Тематика наукових шкіл та наукових напрямків

№ п/п	Наукові школи та наукові напрямки	Тема 2022 року	Керівник
Базова наукова школа			
	Комплексна тема: «Інтелектуальний потенціал суспільства в умовах перманентних соціальних змін: шляхи збереження та розвитку» (ГР №0117U005126)	«Державна політика у сфері освіти, визначення пріоритетів та стратегічних завдань. Взаємодія освіти та влади. Освітнє законодавство України»	Доктор історичних наук, професор Астахова К. В.
Дочірні наукові школи:			
1.	*Наукова школа з історії освіти.* Тема: «Історія розвитку вищої освіти в Україні: регіональні особливості» (ДР № 0121U000193)	«Історія НУА: зовнішні стейкхолдери (влада)»	Доктор історичних наук, професор Астахова К. В.
2.	*Наукова школа з соціології освіти.* Тема: «Потенціал неперервної освіти у розвитку соціального партнерства» (ДР № 0117U005127)	«Інституціональна динаміка безперервної освіти»	Доктор соціологічних наук, професор Михайльова К. Г.
3.	*Наукова школа з економіки підприємства.* Тема: «Інституційні умови відтворення інтелектуального капіталу за умов трансформаційних процесів економіки» (ДР № 0118 U000835)	«Дослідження впливу культурних та економічних факторів на розвиток соціально-економічних систем»	Доктор економічних наук, професор Яременко О. Л.
5.	*Наукова школа з філології.* Тема: «Лінгвістичні дослідження як теоретичний фундамент підготовки спеціаліста, що відповідає сучасним світовим вимогам та стандартам» (ДР № 0117U001473)	«Проблеми функціональної когніо- та прагмалінгвістики, дискурсології, лінгводидактики та перекладознавства»	Кандидат філологічних наук, професор Тимошенкова Т. М.
Наукові напрями:			

1.	*Науковий напрям з освітнього права.* Тема: «Освітнє законодавство: проблеми та перспективи» (ДР № 0121U000197)	«Стейкхолдери у правовому полі України: проблеми законодавчого закріплення та регламентації»	Кандидат юридичних наук, професор Астахов В. В.
2	*Науковий напрям з економіки освіти.* Тема: «Людський капітал: інститути, розвиток, зростання» (ДР № 0121U000196)	«Економічні аспекти взаємодії освіти та влади»	Кандидат економічних наук, доцент Тимохова Г. Б.
3	*Науковий напрям з культури та педагогіки.* Тема: «Роль культурно-освітнього середовища навчального закладу у формуванні та розвитку особистості» (ДР № 0121U000194)	«Забезпечення інноваційного потенціалу освітнього процесу під час реформування початкової школи»	Кандидат філософських наук, професор Чибісова Н. Г., кандидат педагогічних наук Шилкунова З. І.
4.	*Науковий напрям з теорії та практики перекладу.* Тема: «Переклад як засіб вторинної комунікації» (ДР № 0118 U000834)	«Визначення пріоритетів та стратегічних завдань у сфері філологічної освіти в рамках державної політики»	Кандидат філологічних наук, доцент Івахненко А. О.

1. ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Ситуація, що склалася в країні та місті, змінила умови реалізації наукової роботи та завдання її реалізації. Незважаючи на небезпеку, було ухвалено рішення відновити підготовку до проведення традиційного Дня науки та спробувати зберегти традиційні для науково-освітнього комплексу ХГУ «НУА» форм НДР. І це, безумовно, є основним досягненням 2022 року.

Основні результати науково-дослідної роботи в умовах війни:

- збережено колектив викладачів та науковців в умовах війни й перебування міста в зоні підвищеної небезпеки;
- забезпечено гуманітарну допомогу, матеріальну та психологічну підтримку членам колективу;
- вдалося зберегти комунікацію із викладачами, науковцями, студентами та аспірантами, незважаючи на досить складні умови;
- проведено традиційний День науки (16 квітня 2922 р.) в повному обсязі;
- організовано заняття аспірантів відповідно до навчальної програми (з квітня 2022 року);
- успішно проведено ХХ Міжнародну науково-практичну конференцію «Освіта дорослих в умовах невизначеності: залучення, мотивація, тенденції» (11 лютого 2022 р.), яка вкотре підтвердила статус НУА як експертного майданчика;
- забезпечено подальший розвиток моделі безперервної гуманітарної освіти та її науковий і методичний супровід. Функціонування комплексу НУА та

його розвиток високо оцінено освітньою спільнотою Харкова та України, закордонних партнерів, визнано унікальність досвіду НУА щодо розробки та впровадження в практику моделі неперервного гуманітарного розвитку. Як підтвердження – здобуття премії Харківської міської ради (грудень-січень 2022 р.) в номінації «Освіта та наука» за високий внесок в освіту та науку міста Харкова та створення науково-освітнього комплексу безперервної освіти;

- збережене й розширене, незважаючи на воєнний стан, співробітництво з партнерами з наукових та освітніх установ та зарубіжних країн, перш за все Польщі та Німеччини;
- розширено наукове співробітництво в рамках інституту афілійованих професорів в НУА. Відбулося поступове розширення його складу та напрямків роботи. У листопаді 2022 року до складу афілійованих професорів увійшов Роман Томашевський, д-р іст. наук, професор з Поморської академії (Польща), який працює на кафедрі соціології та гуманітарних дисциплін. В академії напрацьовано позитивний досвід роботи щодо активного залучення афілійованих професорів до навчальної та наукової діяльності. Щороку заняття на освітніх програмах з економіки, соціології та філології проводять від 5 до 15 професорів з університетів Німеччини, Польщі, Швеції, Франції. Завданнями цього напряму є подальше збільшення кількості кандидатур Інституту афілійованих професорів, що дозволить підвищувати імідж НУА;
- завершено перший етап реалізації наукового проєкту зі збирання та опрацювання наративів «Зміни освітніх практик під час війни» (кафедра соціології та гуманітарних дисциплін), зібрано 108 наративів, підготовлено до публікації, передано до репозиторію ЦНГІ;
- підготовлено та подано на розгляд до благодійних фондів і організацій п’ять проєктів для отримання грантів на науково-дослідну діяльність (USIAD, IREX, Фонд «Час змін», Українська асоціація дослідників освіти, Щецинський університет (Польща) та інші).
- <u>Теоретичні розробки та практична реалізація експерименту з соціального партнерства:</u>

Ключовим елементом реалізації комплексної теми НУА є експеримент із соціального партнерства. Теоретична розробка та практична реалізація експерименту здійснювалися відповідно до його програми в рамках узагальнювального етапу експерименту. Хід роботи з експерименту знайшов відображення у публікаціях та інших наукових формах роботи академії (повідомлення на конференціях та семінарах, виконання науково-дослідних робіт аспірантів та студентів, виконання соціологічних досліджень, проєктна робота).

Оновлення тематики відповідно до програми реалізації експерименту – «Розбіжність інтересів стейкхолдерів сфери освіти та можливості пом'якшення протиріч» та її реєстрація в УкрІНТЕІ (ДР № 0121U000192) – наук. керівник – проф. Астахова К. В. сприяли необхідності пролонгації експерименту на регіональному рівні. Клопотання перед ХАНО було підтримано, тематику подовжено на період до 2024 року.

Питання реалізації експерименту регулярно розглядалися на засіданнях Ради (протокол №6 від 31.01.2022, протокол №9 від 27.06.2022, протокол №2 від 26.09.20022). Незважаючи на складні умови, підготовлено звіт щодо виконання плану експерименту за 2022 рік та п'ятирічний звіт, які схвалено на засіданні Науково-методичної ради ХАНО.

У складних умовах воєнного стану тривало залучення нових партнерів до реалізації експерименту (Інститут соціальної та політичної психології НАПН України, Харківська гімназія № 13 Харківської міської ради). Початок 2022/2023 навчального року засвідчив, що навіть в умовах воєнного стану забезпечити взаємодію з партнерами можливо та важливо, але це потребує переформатування каналів комунікації та форм діяльності.

За звітний період проявилася **взаємодія з міжнародними парт**нерами за різними напрямками, зокрема розширилося **представництво вчених академії в дослідницьких організаціях** (Європейський консорціум політичних досліджень (ECPR); активізувалася **підготовка наукових та освітніх грантів** («Освіта в умовах війни», «Документуючи Україну (наративи про освіту)» (House of Europe), «Психологічна підтримка уразливих верств населення», «Гендерні аспекти наукового лідерства» «Практики освіти в умовах війни (методичні аспекти)» (УАДО), «Потенціал діалогової освіти для адаптації мігрантів з України в Польщі», «Заради майбутнього: документуємо освітні практики під час війни» (конкурс міні-грантів «Творці Змін», «Країна післявоєнна: працюємо разом», «Адаптації людей до звичайного життя та подолання посттравматичного стресового розладу після війни», «DOSENDO DISCIMUS» (Навчаючи, ми навчаємося самі)», АКТИВНА МОЛОДЬ – ЗДОРОВА МОЛОДЬ» та ін.). Підтверджено угоду про співпрацю щодо контактів, що встановилися, намічено нові напрями взаємодії, зокрема:

- «Взаємодія української молоді з молоддю інших країн» – участь у підготовці гранту з академічної студентської мобільності Erasmus+ та проєкту DAAD з дистанційного викладання бізнес-дисциплін;

- проведено ряд зустрічей (7 квітня, 13 жовтня, 17 листопада 2022 року) для встановлення траєкторії взаємодії та наукових напрямків співпраці з Інститутом соціології Щецинського університету (Польща) під керівництвом д-ра соціол. наук, проф. Козлової О. М. та польським університетом у Лондоні.

Встановлено взаємовигідні **партнерські відносини** з Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України. Академія брала участь у Міжнародному соціологічному опитуванні через взаємодію з віце-президентом Асоціації політичних психологів України – канд. психол. наук Чуніхіною С. Л.

Хід роботи з експерименту знайшов відображення в публікаціях (підготовка монографій, наукового збірника статей, матеріалів конференцій), у доповідях на конференціях та семінарах, виконанні науково-дослідної роботи студентів, аспіратів. Наприклад, у щорічних конференціях ХГУ «НУА», зокрема в лютневій конференції, кафедральних конференціях, міжвузівських та міжнародних.

Робота в рамках експерименту та узагальнення його етапів дозволили розробити **практичні механізми вдосконалення партнерства** в освіті в тих чи інших його аспектах. Зросла роль НУА як експерта з питань розвитку освіти:

- продовжено практику участі в роботі XXII Міжнародної наукової конференції «Харківські соціологічні читання» (залучено викладачів, практиків, аспірантів, студентів), проведено круглий стіл «Війна війною, а навчання – за розкладом» (листопад 2022 р.) під керівництвом проф. Михайльової К. Г.;

- **Визнання авторитету вчених академії** (залучення проф. Астахової К. В. та проф. Михайльової К. Г. до робочої групи щодо стратегії розвитку інтернаціоналізації вищої освіти в рамках Міжнародної асоціації університетів (28.09.2022);

- Академія увійшла до складу співорганізаторів та взяла участь у роботі редколегії Всеукраїнської конференції з міжнародною участю «Розвиток суб'єктів економічної діяльності в сучасних умовах господарювання» (доц. Іванова О. А.).

Продовжуючи роботу над реалізацією експерименту щодо розвитку соціального партнерства, плануємо проведення емпіричного дослідження та узагальнення його результатів, залучення партнерів до участі в лютневій Міжнародній науково-практичній конференції; запрошення закладів вищої освіти та шкіл-партнерів до участі в Дні науки НУА; запрошення до спільних публікацій; збереження практики проведення спільного аудиту освітніх програм та якості підготовки на різних рівнях освітньої системи; підготовку публікацій у виданнях вузів-партнерів; спільні соціологічні дослідження, у тому числі «Студент XXI століття», з публікацією монографії (2-ге видання), а також розширення контактів та залучення нових партнерів.

Реалізація тематики наукового експерименту з питання соціального партнерства розглядається також крізь призму **діяльності Музею історії НУА.** 29 вересня 2022 року ректор ХГУ «НУА», професор К. В. Астахова та директор музею академії Н.П. Коваленко взяли участь у онлайн-зустрічі з екс-головою Комітету університетських музеїв та колекцій Міжнародної ради музеїв Мартою Лоуренсо (упродовж 2019–2022,Португалія) та теперішнім очільником Ендрю Сімпсоном (19.09.2022, Австралія) за темою : «Розуміння потреб музеїв та персоналу в умовах війни». Координатором зустрічі виступила – Світлана Муравска, д-р іст. наук, доцент кафедри історії, музеєзнавства та культурної спадщини. Що є ще одним підтвердженням різноманітних проявів соціального партнерства НУА. Обговорювалися, крім іншого, наукові проєкти музеїв.

- публікаційна активність.

Відповідно до плану видавничої діяльності за звітний рік опубліковано роботи, які безпосередньо розкривають комплексну наукову тему, а також тематику експерименту, а саме:

- **уперше в Україні опубліковано наукову монографію з проблем впливу генеалогії на розвиток особистості**: Генеалогічний конкурс «Історія моєї сім'ї»: аналіз соціально-культурних можливостей : монографія / за ред. К. В. Астахової. Харків : Вид-во НУА, 2022. – 130 с. (7,61 д.а.);

- підготовлено до друку та видано монографію «Студентський рух в Харківському університеті напередодні та в період першої російської революції (1895–1907 рр.) – Х. – НУА. – 2021. (18, 51 д.а). Роботу виконано разом з ученими історичного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна.

Загальна кількість великих публікацій:

- 5 монографій (53,61 д.а.);
- 2 наукових видання (7,00 д.а);
- збірник наукових статей (20,92 д.а.);
- матеріали конференцій (43,42 д.а.).

Наукові конференції 2022 р.

Проведено на високому рівні всі заплановані наукові конференції. За звітний період відбулося 6 наукових конференцій:

- XX Міжнародна науково-практична конференція «Освіта дорослих в умовах невизначеності: залучення, мотивація, тенденції» (11.02.2022 р.);

Досягненням можна вважати сам факт проведення XXIX Дня науки в складних умовах війни. У рамках Дня науки відбулись:

- XXIX Міжнародна студентська наукова конференція «Університетська освіта: трансформація відносин та підходів першої чверті XXI століття» (16.04.2022 р.);
- XXIX Науково-теоретична конференція молодих учених «Держава та освіта: моделі та форми сучасної взаємодії» (16.04.2022 р.);
- XXIX Регіональна науково-практична конференція вчителів «Школяр та школа в сучасних умовах: основні напрямки трансформацій в українському контексті» (16.04.2022 р.).

Збережено традиції проведення кафедральних конференцій регіонального рівня:

- XXIV Міжвузівська науково-практична конференція «Експертні оцінки елементів навчального процесу» (кафедра інформаційних технологій і математики, завідувач кафедри – проф. Кірвас В. А.);
- XVI Міжвузівська науково-практична конференція молодих учених «Управління як фактор економічної рівноваги» (кафедра економіки та права, завідувач кафедри – доц. Рубан Л. О.).

Проведено **загальноакадемічний методологічний семінар** із залученням партнерів з реалізації експерименту. Тема «Як працювати з новим поколінням студентів і школярів в умовах постійних змін» (30.12.2022) – спікер: заступник директора Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, віце-президент Асоціації політичних психологів України, канд. психол. наук Чуніхіна С. Л. (доповідь спікера за темою «Психологічні аспекти та особливості комунікації в сучасних умовах»). Обговорення доповіді та виступи з досвіду викладачів НУА відбулися на двох змістових майданчиках: «Освітній процес: виклики сьогодення для університетської освіти» та «Виклики сьогодення для загальноосвітнього навчального закладу».

Тематика конференцій та семінарів відображає пріоритетні напрямки роботи ХГУ «НУА», гостроактуальні проблеми освіти в сучасних умовах. Проведені наукові заходи є інструментом внесення змін до освітньої діяльності Академії та кафедр (упровадження нових методик аудиторної та позааудиторної роботи в умовах воєнного стану).

Враховуючи ситуацію, слід вважати успішним сам факт виконання плану проведення конференцій та семінарів.

Але бентежить, що кафедральні, факультетські конференції проводять з року в рік ті самі підрозділи. Нових ідей та ініціатив бракує.

Видавнича діяльність

Виконання плану видавничої діяльності здійснювалося в складних умовах, що негативно вплинуло на її результати, які виглядають таким чином:

монографії:

1. Генеалогічний конкурс «Історія моєї сім'ї»: аналіз соціально– культурних можливостей : монографія / за ред. К. В. Астахової. Харків : Вид-во НУА, 2022. – 130 с. (7,61 д.а.);
2. Артеменко А., Батаєва К. Мілітарна ідентичність та соціальна адаптація ветеранів АТО/ООС. - Харків: Вид-во НУА, 2022. 192 с. (10,00 д.а.);
3. Астахов В. І. Студентський рух в Харківському університеті напередодні та в період першої російської революції (1895-1907 рр.) Харків: Видавництво НУА, 2021, 310 с. (18,51 д.а.);
4. Михайльова К., Шкурапет Н. Здоровий спосіб життя сучасних підлітків у фокусі мережевої взаємодії соціальних інститутів (довоєнні та воєнні ракурси). Харків : Вид-во НУА, 2022. – 280 с. (12 д.а.).
5. Івахненко А.О. Творчість Емілі Дікінсон на перетині культур. – Харків : Вид-во НУА, 2022. 110 с. (5,5 п.л.).
6. Ільїна О. В. Архетипні концепти українського художнього мовомислення. Харків : Вид-во Іванченка І.С., 2021. – 338 с. (14,0 д.а.).

Разом: 6 / 67,61 д.а.

Спостерігається стабільність в кількісних показниках стосовно підготовки монографій (попередні періоди та показники подано на рис. 1). Разом з тим досягнення забезпечено переважно за рахунок напрацювання кафедри соціології та гуманітарних дисциплін, а також позапланової монографії кафедри українознавства. Щодо обсягу – у друкованих аркушах показник підготовки монографій знижено. Деякі монографічні видання (за кафедрою ГРФ, ТПП та ЛПВШ) перенесено зрізних причин. Розпочато роботу із підготовки колективної монографії «Університет і його випускники: ключові тренди часу». У цілому проблема планування та своєчасного видання великих наукових монографій, які б мали індексацію у НМБД та привертали увагу наукової спільноти, загострилися до критичної позначки.

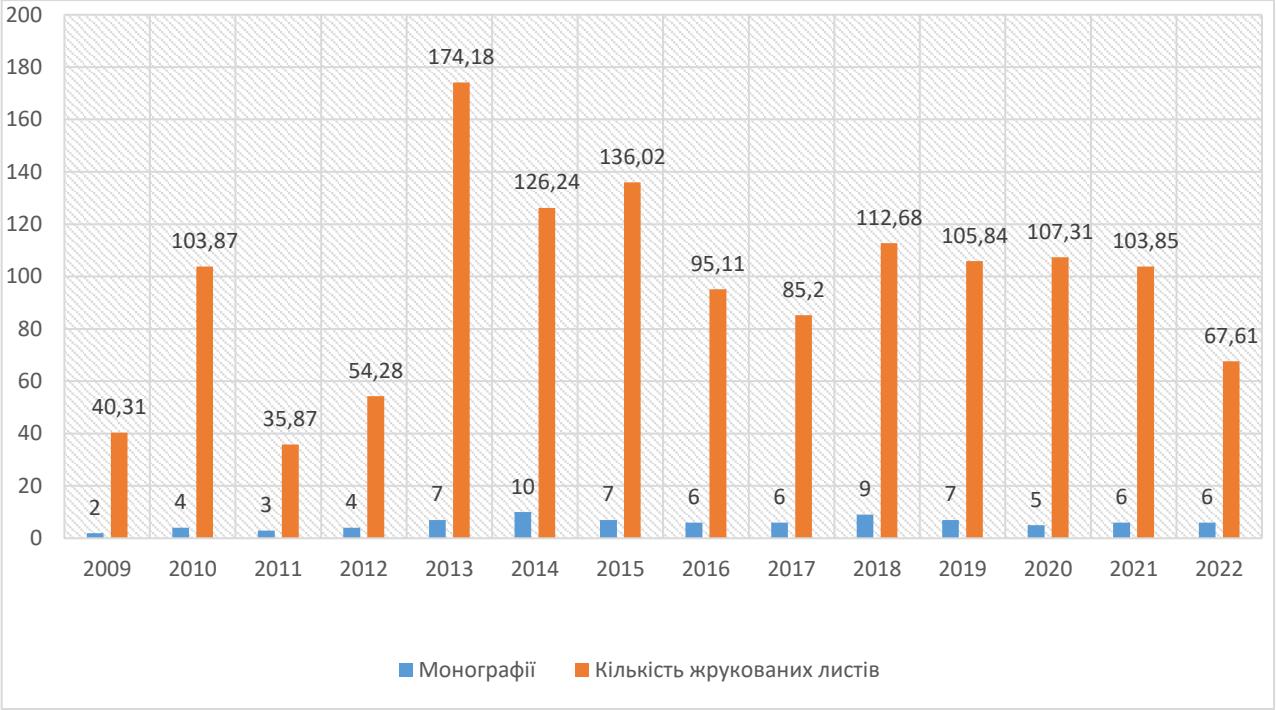

Рис.1 - Динаміка опублікування монографій

Наукові видання:

1. Методичні рекомендації щодо планування роботи НУА на 2022/2023 навчальний рік / Нар. укр акад. ; [авт.: К.В. Астахова]. – Харків : Вид-во НУА, 2022. – 58 с. (3,6 д.а.).
2. Аналітичні матеріали до зборів трудового колективу НУА 31 серпня. 2022 г. / Нар. укр. акад. ; авт.: К. В. Астахова. – Харків : Вид-во НУА, 2022. – 688 с. (3,4 п.л.).

Разом: 7,00 п. л.

Збірник наукових статей:

1. Вчені записки Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія» / [редкол.: К. В. Астахова (голов. ред.) та ін.]. – Харків : Вид-во НУА, 2022. – Т. 28 – 360 с. (20,92 п.л.).

Вдалося зберегти традиції та підготувати збірник, який включає всі необхідні розділи, а за обсягом навіть перевищує видання попереднього 2021 року (включає 40 статей, з яких тільки 10% займають публікації зовнішніх партерів, 2 – статті зарубіжних партнерів, також збірка містить три студентські наукові статті). Сам факт збереження збірника «Вчені записки «ХГУ «НУА» є позитивним. Але науковий рівень видання та його перспективи – предмет окремої уваги та конкретних дій. Без суттєвих змін перспективи щорічної збірки є нечіткими.

матеріали конференцій:

1. Освіта дорослих в умовах невизначеності: залучення, мотивація, тенденції : матеріали XX Міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 11 лют. 2022 р. / М-

во освіти і науки України, Ін-т вищої освіти НАПН України, Харк. гуманітарний ун-т «Нар. укр. акад.» [та ін. ; редкол.: К. В. Астахова (голов. ред.) та ін.]. – Харків: Вид-во НУА, 2022. – 264 с. – (Інтелектуальний потенціал суспільства в умовах перманентних соціальних змін: шляхи збереження й розвитку) (30,92 п. л.).

2. Експертні оцінки елементів навчального процесу: програма і матеріали XXIV міжвуз. наук.-практ. конф., Харків, 26 листопада 2022 г. / Нар. укр. акад., каф. інформ. технологій і математики ; [редкол.: В. П. Кірвас (відп. ред.) та інш.]. – Харків : Вид-во НУА, 2022. – 108 с. (6,5 п.л.);

3. Управління як фактор економічної рівноваги: програма та матеріали XVI конф. молодих учених каф. економіки та права, [Харків], 8 грудня. 2022 г. / Нар. укр. акад. – Харків : Вид-во НУА, 2022. – 120 с. (6,0 п.л.).

Загальні показники наукових публікацій викладачів університету та школи, аспірантів та студентів академії представлено в табл. 2.

Таблиця 2

Наукові видання 2022 (кількість /друков. аркуші)

Період	Моно-графії	Розділи в монографіях	Наукові, довідн. видання	Статті в збірниках НУА	Тези в матер. конфер. НУА	Статті в інш. вид (зовніш)	Статті в Scopus, Web of science	Тези в інш. видан. (зовн.)	Студ. публік. та публікації аспірантів	**Всього**
2021 р.	**6/ 103,85**	**57/ 39,2**	**7/ 19,34**	**51/ 27,46**	**128/ 53,59**	**125/ 44,03**	**4/ 3,45**	**83/ 21,77**	**214/ 38,425**	**678/ 370,185**
2022 р.	**6/ 67,61**	**14/ 22,69**	**3/ 15,0**	**35/ 18,24**	**58/ 20,67**	**55/ 28,45**	**2/ 1,1**	**71/ 19,69**	**44/ 9,9**	**284/ 203,35**

Основні результати науково-дослідної роботи викладачів 2022 року було представлено у 284 публікаціях, серед яких 6 монографій, 3 наукових видання, 2 статті у виданнях, які індексуються в наукометричних базах Scopus, Web of Science. Спостерігаємо значне зменшення показників публікаційної активності за звітний період. Така тенденція була прогнозованою, але не все можна пояснювати лише важкою ситуацією. Таке «падіння» потребує ретельного вивчення ситуації та пошуку шляхів активізації НДР.

За всіма напрямками наукових видань є зниження кількісних показників, що пояснюється неповним виконанням планів (перенесення монографій та наукових видань за кафедрами ТПП, ГРФ, ІТМ), скороченням штату викладачів, неопублікуванням збірок трьох квітневих конференцій (молодих учених, учителів, студентів).

З метою підвищення ефективності та якості публікацій слід звернути увагу на показники відповідності ліцензійним вимогам результатів наукової роботи викладачів та необхідності їх коригування, особливо за позиціями: статті у МНБ

Scopus, Web of Science, статті в наукових фахових виданнях, що входять до переліку наукових «професійних» видань України.

Достатніми ці показники можна вважати лише на кафедрах соціології та гуманітарних дисциплін (зав. кафедри – доц. Зверко Т.В.), економіки та права (зав. кафедри – доц. Рубан Л.О.), досить стабільний рівень публікацій на кафедрі українознавства (зав. кафедри – доц. Берест Т. М.), поступово покращується ситуація з підготовкою статей у профільних наукових фахових виданнях (додаток 1, табл. 1.1). Водночас цей напрям потребує поліпшення та контролю. На цих же кафедрах найбільш високі показники видавничої діяльності (додаток 1, табл. 1.2). Обсяг та кількість наукових видань за всіма кафедрам значно нижче в порівнянні з минулим роком.

Не всі кафедри забезпечують публікації, що відповідають профілю дисциплін, які викладають. Складно здійснюється включення викладачів у публікації академії відповідно до комплексної тематики. Кафедра інформаційних технологій та математики не подолала брак зовнішніх публікацій (статей). Разом із тим ця кафедра зберігає традиції: 26 листопада 2022 року провела XXIV Міжвузівську наукову конференцію «Експертні оцінки елементів навчального процесу», що є позитивним фактором. У збірнику матеріалів конференції поточного року опубліковано тридцять одну доповідь тридцяти семи авторів – представників різних навчальних закладів. Серед них вісім докторів наук та двадцять два кандидати наук. Від «Народної української академії» було представлено чотирнадцять тез доповідей.

На кафедрах філологічного циклу (кафедрі германської та романської філології, зав.каф. – доц. Михайлова Л.В.; теорії та практики перекладу, зав.каф. – доц. Гусленко І. Ю., загальноакадемічній кафедрі іноземних мов, зав.каф. – доц. Хильковська А.О.) спостерігаємо певне відхилення від планових кількісних показників виконання, підготовлено плани усунення відхилень.

Безумовно, ситуація, що склалася в місті та країні, вплинула на людей, перекреслила багато планів. Але, відверто кажучи, вона ж відкрила додаткові можливості щодо участі в науковому житті, спілкування з колегами із зарубіжних навчальних закладів та установ. Онлайн-формат та відкритість наукового європейського й світового простору для науковців країни забезпечують нечувані досі можливості, використання яких, на жаль, не вплинуло на показники НУА.

У рейтингу публікаційної активності ЗВО України за показниками Scopus у 2022 році НУА посідає 187 (-4) місце (кількість публікацій: 25), кількість цитувань – 38, індекс Гірша – 3. Зниження показників було очікуваним з низки об’єктивних та суб’єктивних причин; при цьому, індекс Гірша утримано. Оскільки вимоги сучасних рейтингів ставлять перед навчальними закладами вищої освіти нові завдання, зокрема підвищення публікаційної активності викладачів, то основні перспективи академії щодо покращення її показників в цьому напрямку найближчим часом пов’язані зі збільшенням кількості публікацій у журналах, індексованих Scopus, Web of Science; із підвищенням рівня цитованості публікацій викладачів; із системною роботою викладачів у наукових профілях. На це слід звернути увагу кафедр.

Аналіз минулого року дозволяє констатувати, що ситуація з реєстрацією викладачів у НМБД покращилася (задіяно всіх штатних викладачів, низку сумісників та вчителів), проте проблему представлення їх наукових праць у вільному доступі в повному обсязі не вирішено. Це потребує уваги зі сторони завідувачів кафедр та більш жорсткого контролю відділу науки за систематичним оновленням індивідуальних профілів, підтримкою їх в актуальному стані; за збільшенням кількості посилань на публікації НУА.

Академія працює з НМБД відповідно до сучасного тренду:

- проведено реєстрацію та отримано доступ до повнотекстової бази даних Researcher life, що є одним із важливих кроків інтеграції НУА до європейського наукового простору;
- проведено роботу з реєстрації наукового збірника «Вчені записки ХГУ «НУА» до наукової бази ERIH PLUS;
- підвищено у межах серії вебінарів компанії Clarivate кваліфікацію фахівців академії за напрямком роботи з профілями авторів у Web of Science, можливостей роботи з платформою Scopus (листопад 2022 р., проректор з НДР, в.о. директора ЦНГІ);
- проведено упорядкування профілю академії в базі даних Scopus, підготовлено та відправлено звіт до Державної національної технічної бібліотеки (ЦНГІ, проректор з НДР).

Академія приділяє увагу забезпеченню академічної доброчесності. Заходи щодо запобігання плагіату в наукових та навчальних роботах працівників і здобувачів вищої освіти Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія» систематизовано в оновленому Положенні (затверджено на засіданні Ради 27.06.2022, протокол №9). Провідні фахівці академії (проректор з НДР, проректор з ІТМ, голова АМУ та представники студкому (Зайцев О, Польова О., Калашник Д., Яковенко В.), низка аспірантів (Берест К., Шило К., Дакіч В., Михайлов М.) взяли участь в опитуванні щодо ставлення українського суспільства до цінностей академічної доброчесності та відкритих наукових практик, взяли участь у вебінарі компанії ОРТІМА за підтримки МОН, Інституту модернізації змісту освіти. Питання сучасник практик академічної доброчесності було розглянуто на нараді завідувачів кафедр (12.12.2022). 24 студенти першого курсу пройшли онлайн-тренінг «Академічна доброчесність в університеті» (отримано сертифікати). На сайті академії розміщено оновлене Положення про заходи щодо запобігання академічному плагіату в наукових та навчальних працях співробітників і здобувачів вищої освіти Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія».

Важливою складовою навчального закладу є підготовка науково-методичної літератури. Результати звітного року за науково-методичними публікаціями відображено в табл. 3.

Таблиця 3

Науково-методичні видання (кількість /друков. аркуші)

	Посібники з грифом НУА	Навчальні посібники с грифом НУА	Навчальні посібники	Навчально-методичні посібники та метод. рекомендації	Разом
Разом (2021 р.)	3/54,7	2/ 28,26	16/ 81,42	31/119,73	59/284,11
Разом (2022 р.)	**1/8,0**	**-**	**11/49,5**	**15/43,89**	**27/101,39**

Порівняно з минулим роком кількість та обсяг підготовлених навчально-методичних видань зменшилися. Аналіз результатів за підсумками 2022 року свідчить, що адаптація викладачів до виконання своїх обов'язків у дистанційному форматі затягнулася, що не дозволило їм підготувати заплановані видання та підтягнути ті, що їх було відкладено в другому семестрі 2021-2021 навчального року. Не було заплановано та, відповідно, підготовлено жодного навчального посібника з грифом НУА.

Найбільш уразливою зоною виявилися методичні видання (зменшення кількості вдвічі, а обсягу – понад утричі), що формує ризики зниження якості освітнього процесу (брак у студентів методичних матеріалів), а також акредитаційні ризики. Зазначимо, що тенденція до проблемності такого типу видань спостерігається вже другий рік і потребує більшої відповідальності з боку викладачів. Найбільшу увагу слід приділити вирішенню цього питання кафедрі германо-романської філології (зниження показників майже у вісім разів, підготовка лише двох видань, які було заплановано на минулий рік).

Аналіз цієї роботи показав зниження показників по всіх кафедрах, крім загальноакадемічної кафедри іноземних мов. Можна також наголосити на позитивній стабільності кафедри українознавства та кафедри фізичної культури, які цілком виконали плани минулого навчального року та першого півріччя цього.

Порівняння за кафедрами підтвердило традиційні лідерські позиції кафедри соціології та гуманітарних дисциплін (завідувачка кафедри доц. Зверко Т. В.) (7 видань обсягом 29,0 д.а.), а також економіки та права (завідувачка кафедри доц. Рубан Л. О.) (4 видання обсягом 26,14 д.а.). Не видано цього року жодного методичного видання по кафедрі початкової освіти (завідувачка кафедри Шилкунова З. І.) (див. додаток 2).

Звітний рік досить чітко визначив завдання на перспективу: адаптація до оновлених механізмів здавання підготовлених видань та розміщення їх у дистанційному методичному середовищі НУА; планування роботи з підготовки методичних видань з урахуванням дефіциту електроенергії та Інтернету; припинення системних переносів тих самих видань без достатньої аргументації. Важливим є пошук балансу формалізованих і неформалізованих методичних матеріалів, що надаються студентам.

У розрахунку на одного викладача обсяг публікацій у 2022 році склав: 4,43 та 3,17 д.а. відповідно. Цей показник суттєво нижчий, ніж показники попередніх років, практично в 2 рази. Таке відбулося в зв'язку зі зниженням абсолютних показників також удвічі (показники 2021 року: 9,09 публікацій та 8,07 д.а. відповідно; 2020 року – 8,22 публікації та 7,79 д.а.), що, безумовно, є негативним фактом. Хоча параметри є лише орієнтиром у ситуації організації НДР, бо якість наукових публікацій та їх затребуваність науковим співтовариством має іншу природу, вони також ілюструють публікаційну активність. В розрізі кафедр середній показник в розрахунку на одного викладача надано у табл. 1.4 (додаток 1).

2. ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВИХ ШКІЛ ТА ЛАБОРАТОРІЙ

Реалізацію комплексної наукової теми викладачі вищої школи та вчителі СЕПШ здійснювали через залученість у діяльність наукових шкіл, напрямів та лабораторій.

Базова наукова школа виконувала дослідження комплексної наукової теми НУА «Інтелектуальний потенціал суспільства в умовах перманентних соціальних змін: шляхи збереження та розвитку» (ДР №0117U005126) – наук. керівник д-р іст. наук, професор Астахова К. В., а також теми експерименту – «Становлення та розвиток соціального партнерства як ефективний фактор забезпечення стабільності та перспектив освіти» (ДР №0117U001471), а з 01.07.2021 р. тема експерименту має трактування «Розбіжність інтересів стейкхолдерів сфери освіти та можливості пом'якшення протиріч» (ДР № 0121U000192) – наук. керівник – проф. Астахова К. В.

У межах зареєстрованих наукових шкіл тривала розробка профільних тем: «Історія розвитку вищої освіти в Україні: регіональні особливості» (ДР № 0121U000193) – наук. керівник проф. Астахова К. В. (наукова школа з історії освіти); «Потенціал безперервної освіти у розвитку соціального партнерства» (ДР № 0117U005127) – наук. керівник проф. Михайльова К. Г. (наукова школа з соціології освіти); «Інституційні умови відтворення інтелектуального капіталу в умовах трансформаційних процесів в економіці» (ДР №0118 U000835) – наук. керівник проф. Яременко О. Л. (наукова школа з економіки); «Лінгвістичні дослідження як теоретичний фундамент підготовки спеціаліста, що відповідає сучасним світовим вимогам та стандартам» (ДР № 0117U001473) – наук. керівник проф. Тимошенкова Т. М. (наукова школа з філології). Робота над виконанням комплексної тематики також здійснювалась у рамках наукових напрямків: за освітнім правом – «Освітнє законодавство: проблеми та перспективи» (ДР № 0121U000197) – наук. керівник проф. Астахов В. В.; з економіки освіти – «Людський капітал: інститути, розвиток, зростання» (ДР № 0121U000196) – наук. керівник доц. Тимохова Г. Б.; з перекладу – «Переклад як найважливіший засіб міжкультурної комунікації» (ДР №0118 U000834) – наук. керівник доц. Івахненко А. О.; з культури та педагогіки – «Роль культурно-освітнього середовища навчального закладу у формуванні та розвитку

особистості» (ДР № 0121U000194) – наук. керівник проф. Чибісова Н. Г., Шилкунова З. І.

Загалом діяльність наукових шкіл за звітний період має мозаїчний характер. Системній роботі наукових шкіл та виконанню планових зобов'язань перешкодили події коронавірусної пандемії (перехід на дистанційні форми роботи) та початок у лютому 2022 р. повномасштабної воєнної агресії рф.

Разом з тим є результати, які можна вважати вагомими та значущими.

Продовжено роботу із системної історизації діяльності НУА:

– ведеться «Літопис» (д-р іст. наук В. І. Астахова), оновлюються персоналії вчених;

– підготовлено монографію (ел. формат) «Генеалогічний конкурс «Історія моєї родини»: аналіз соціо-культурних можливостей (близько 10 д.а.) – Х. – НУА. – 2022, яка містить значну інформацію та узагальнення досвіду НУА;

– традиційно підготовлено студентські наукові роботи (8), присвячені історії академії.

Важливим досягненням є підготовка унікальних монографій: уперше в Україні опубліковано наукову монографію з проблем впливу генеалогії на розвиток людини, монографію стосовно студентського руху в Харківському університеті напередодні та в період першої російської революції (1895–1907 рр.).

У межах діяльності наукової школи з історії освіти підготовлено віртуальну екскурсію експозицією музею історії НУА; виставку «Родинні раритети та пам'ятки в музеї історії НУА»; встановлено дієві відносини із міжнародною асоціацією музеїв історії університетів.

Функціонування наукових шкіл також здійснювалося за такими основними напрямами: «Освіта України в умовах війни: мікро- та макроаналіз»; «Наратив як методологічний конструкт у дослідженні освітніх практик»; «Моделі та технології відтворення сімейної пам'яті як чинника формування особистості»; «Освіта у системі соціальних факторів формування соціальної пам'яті»; «Освіта дорослих в умовах невизначеності: залучення, мотивація, тенденції»; «Потенціал діалогової освіти в умовах сучасної вимушеної міграції»; «Особливості підготовки та проведення соціологічних досліджень в умовах воєнного часу»; «Ризики соціальних змін: теоретичні підходи до дослідження» та інші (кафедра соціології та гуманітарних дисциплін, ЛПВШ).

Підготовлено до видання монографію «Здоровий спосіб життя сучасних підлітків у фокусі мережевої взаємодії соціальних інститутів (довоєнні та воєнні ракурси)».

Продовжено робота з нового соціально-педагогічного експерименту, пов'язаного із вивченням соціального партнерства в системі освіти.

Активно реалізується формувальний етап експерименту із соціального партнерства «Соціальне партнерство як механізм адаптації навчальних закладів до ринкових умов», у межах якого розробляється соціологічне дослідження – експертне опитування, а також визначено форми та напрямки соціального

партнерства в освіті на сучасному етапі. Визначено особливості реалізації соціального партнерства в сучасній освіті та ін.

Разом із тим навантаження та кінцеві результати роботи наукових шкіл нерівномірні. Реалізація комплексної та наскрізної наукової тематики охоплює не всі напрями функціонування наукових шкіл. Тому одним із завдань наступного року є перегляд складу та, найважливіше, – структури наукових шкіл, реєстрації та перереєстрації наукових тем в Укр ІНТЕІ.

Науково-дослідницька діяльність академії забезпечувалася підтримкою наукових лабораторій. У межах їх роботи тривали дослідження теоретичних аспектів безперервної освіти та пошук інноваційних шляхів її розвитку на різних освітніх етапах, тематика роботи відбивала вимоги сучасного стану, зокрема умови війни.

Науково-дослідна лабораторія планування кар'єри (ЛПК).

За звітний період було взято участь у XX Науково-практичній конференції «Освіта дорослих в умовах невизначеності: залучення, мотивація, тенденції». Пріоритетними напрямами в дослідницькій роботі лабораторії минулого року було поглиблення вивчення проблем практичної підготовки студентів, працевлаштування випускників, а також можливостей співробітництва з роботодавцями в умовах воєнного стану. Лабораторія забезпечила реалізацію низки проєктів за профілем своєї діяльності. У жовтні підготовлено заявку «Програма підтримки шкільного самоврядування» на грант для програми Агентства США міжнародного розвитку (USAID) «Мріємо та діємо», аналіз ефективності якої буде проведено наступного навчального року. Не всі завдання та планові форми роботи було реалізовано лабораторією у зв'язку з воєнним станом, але плани підвищення ефективності функціонування та потенціал лабораторії дозволять виправити цю ситуацію.

Лабораторія проблем вищої школи (ЛПВШ).

У роботі ЛПВШ виокремилося три основних напрямки:

- Проведення прикладних досліджень: «Освіта під час війни: погляд зсередини (практики, роздуми, емоції)» (квітень-липень 2022 1 етап) — зібрано 108 наративів, підготовлено до публікації, передано до ЦНГІ; «Якість освітніх програм та освітнього процесу» (опитано 142 студ. ХГУ «НУА»), підготовлено інформаційну записку та рекомендації (липень 2022); Опитування студентів 1 курсу НУА (грудень 2022).
- Розробка/доопрацювання інструментарію для внутрішнього моніторингу якості освіти: опитування слухачів освітньо-наукових програм; опитування студентів 1 курсу.
- Апробація результатів досліджень:

- використано результати наукових досліджень в організації НДРС (студенти активно включені в підготовку та проведення досліджень (опитування студентів 1 курсу: якість освітнього процесу у першому семестрі, освітні практики під час війни (2 етап).

- підготовлено за отриманими даними грантові заявки: «Освіта в умовах війни», «Документуючи Україну (наративи про освіту)» (House of Europe), «Практики освіти в умовах війни (методичні аспекти)» (УАДО), «Заради

майбутнього: документуємо освітні практики під час війни» (конкурс міні-грантів «Творці змін»).

- підготовлено виступи за результатами дослідження «Якість освітніх програм та освітнього процесу» на засіданнях Вченої ради, розширеному ректораті, засіданні кафедри соціології і гуманітарних дисциплін (жовтень 2022).

Об'єктивні обставини, пов'язані з воєнними діями, не дозволили якісно підготувати й провести дослідження ринку праці, проблем соціального партнерства та реалізувати в повному обсязі роботу наукових шкіл та лабораторій.

4. ФУНКЦІОНУВАННЯ РАДИ

Рада академії виконує свою роботу відповідно до плану. За звітний період було проведено 9 засідань, з яких тільки одне – 31.01.22 пройшло в очному форматі, інші – в режимі онлайн. При цьому у зв'язку з активними бойовими діями та постійними обстрілами в місті Харкові засідання Ради припинило свою дію у березні та квітні 2022 року. Усі інші засідання пройшли в зазначені дати та відповідно до планових порядків денних з доповненням гостроактуальних питань, які виникли в умовах воєнного часу.

У ході роботи Ради було розглянуто низку питань щодо виконання наказів МОН України, реалізації положень Закону України «Про освіту», у тому числі в умовах воєнних дій, питання навчально-методичної, науково-дослідницької, виховної роботи, формування культурно-освітнього середовища та інші.

Незважаючи на складні умови, у травні 2022 року затверджено план роботи академії на 2022/23 навчальний рік (протокол № 8 від 23.05.22).

Упродовж 2022 року Рада розглянула питання про виконання закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» в умовах воєнного стану (протокол №2 від 26.09.2022), затвердження змін до освітніх програм та Положення про освітній процес, затвердження міждисциплінарної освітньої програми «Smart-економіка та соціологія ризиків» (протокол №9 від 27.06.2022), про виконання «Програми розвитку НУА» (протокол №3 від 31.10.2022), про функціонування студентського та учнівського самоврядування в умовах воєнного стану (протокол №3 від 31.10.2022)

Особливу увагу приділено питанням організації навчального процесу в умовах воєнного стану, результатам оцінювання якості освітніх програм (протокол № 8 від 23.05.2022, протокол №9 від от 27.06.2022, протокол № 2 від 26.09.2022, протокол № 4 від 28.11.2022), розглянуто питання інтеграції (протокол №3 від 31.10.2022 р.) реалізації експерименту і подальших завдань з розвитку соціального партнерства та взаємодії зі стейкхолдерами, зокрема з випускниками (протокол № 2 от 26.09.2022 р.); про виконання програми «Формування професійного вибору: як перетворити мрію на професію» (СЕПШ) (протокол № 6 від 31.01.2022), про рейтингову діяльність академії (протокол №2 від 26.09.2022), про роботу психологічної служби в умовах воєнного стану (протокол №4 від 28.11.2022), про забезпечення в СЕПШ додаткових освітніх програм (протокол №5 від 26.12.2022) та інші.

Рада розглянула 56 питань, у тому числі з навчально методичної роботи – 15; з науково-дослідної – 8; виховної та самоврядування – 2; роботи рад та громадських організацій – 6; організаційні питання – 11; вступна кампанія – 5; соціальний захист та кадрова робота – 6; рекомендації до друку наукових та навчально-методичні питання – 3 (рис. 2).

Рис. 2 – **Розподіл питань, які розглянуто на засіданнях Ради у 2022 році**

Контроль виконання рішень Ради здійснюється ректором та профільними проректорами. Ведеться журнал контролю за виконанням рішень. Разом з тим, необхідна більша відповідальність тих, кому доручено керування ходом виконання окремих рішень, керівників структурних підрозділів та завідувачів кафедр, а також більш системне інформування підлеглих про рішення Ради, слід частіше залучати до підготовки матеріалів Ради не тільки проректорів, деканів, керівників СЕПШ, але й інших провідних фахівців.

У звітному році відновлено практику роботи комісій з підготовки питань на Раду. Комісії поки що функціонують не дуже ефективно, але таку практику слід удосконалювати та продовжувати.

Загалом робота з реалізації рішень Ради заслуговує на задовільну оцінку: прийняті рішення виконуються, Членам Ради НУА слід більше уваги приділяти термінам виконання рішень, їхньому формулюванню, своєчасній передачі інформації відповідальним за виконання.

4. РОБОТА АСПІРАНТУРИ

Підготовка аспірантів на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти ведеться відповідно до нормативних документів МОН України:

- Закону України «Про освіту» від 05 вересня 2017 р. №2145-VIII;
- Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. № 1156-XII;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015р. № 1187 «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (Постанова Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187»);
- Постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. №261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» з урахуванням змін від 03.04.2019 р.
- Порядку проведення експерименту щодо присудження ступеня доктора філософії, затвердженого КМУ від 6 березня 2019 р. № 167 (доповненням у Постанові КМУ від 21 жовтня 2020 р. № 979);
- Наказу МОНУ від 25 січня 2021 року № 102 «Про затвердження форм документів про вищу освіту (наукові ступені) та додатку до них, зразка академічної довідки», від 29 січня 2021 р.;
- Рекомендацій щодо акредитації освітніх програм третього рівня вищої освіти, а також ліцензування освітньо-наукових програм підготовки аспірантів за трьома основними напрямами навчання в НУА, відповідно до ліцензій на право підготовки аспірантів за спеціальностями: 054 «Соціологія» (наказ МОН України №655 від 10.06.2016), 051 «Економіка» (наказ МОН України №856 від 19.07.2016), 035 «Філологія» (наказ МОН України №1508Л від 09.12.2016).

Контингент аспірантів на 01.11.2022 року складає 24 слухачі, 4 з яких перебувають в академічній відпустці у зв'язку з міграцією та воєнними діями (табл. 4).

Таблиця 4

Кількісний склад аспірантів (на 01.11.2022 р.)
(розподіл за спеціальностями)

№	Спеціальність	Кількість аспірантів-2021	Кількість аспірантів-2022	Кількість аспірантів в акад.відп.-2022
1	051 «Економіка»	9	9	-
2	054 «Соціологія»	10	5	4
3	035 «Філологія»	2	3	-
Всього:		**21**	**17**	**4**
РАЗОМ		**21**	**21**	

Незважаючи на складні умови 2022 року, план набору до аспірантури виконано. Він склав 6 слухачів. (рис. 3). Розподіл слухачів 2022 року набору за

спеціальностями: весняний набір – 5 чол.: а саме: 054 «Соціологія» - 1 чол., 051 «Економіка» - 2 чол., 035 «Філологія» - 2 чол.; осінній набір –1 чол. – 051 «Економіка».

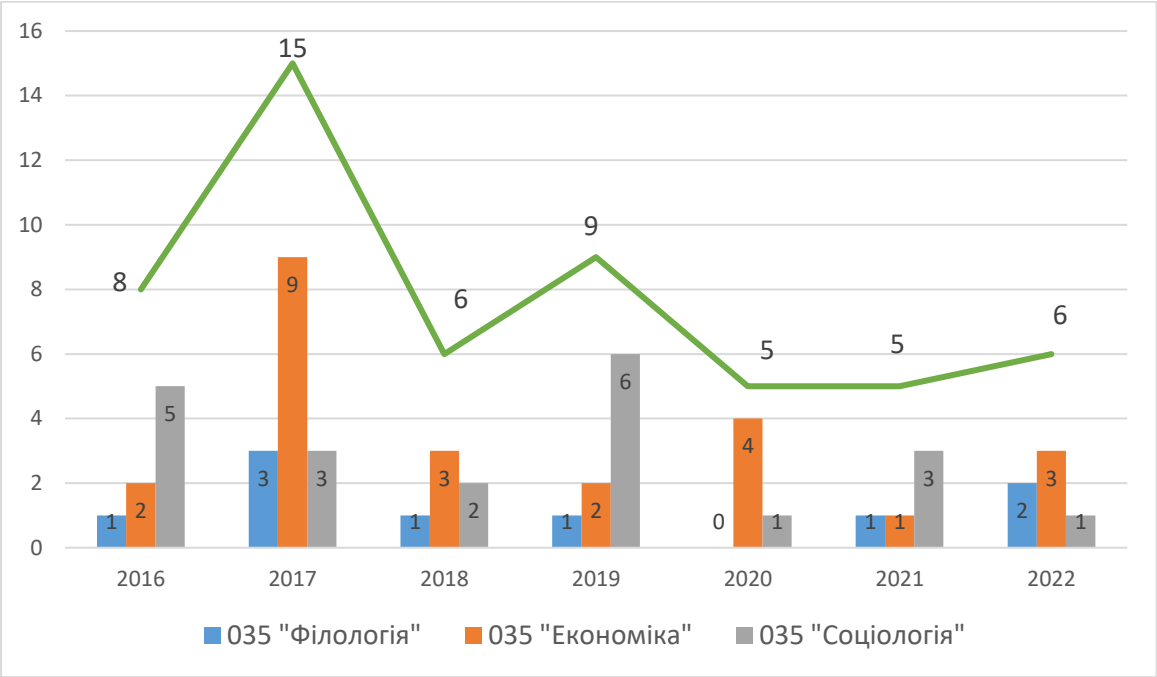

Рис. 3 – **Динаміка показників набору до аспірантури**

Найближчими завданнями роботи з набору має стати системна участь кафедр у здійсненні набору до аспірантури; підвищення відповідальності та активності наукових керівників магістрів (спільно з деканами) щодо залучення випускників до аспірантури, формування на кафедрах стратегічного бачення роботи з розвитку аспірантури, що є гостроактуальним у зв'язку із зміненими вимогами МОН щодо підготовки аспірантів та проходження процедури акредитації аспірантури.

Незважаючи на позитивні кількісні показники, особливої уваги зі сторони завідувачів кафедр та гарантів програм мають стати питання оновлення науково-освітніх програм відповідно до акредитаційних вимог та активізація захисту аспірантів, які закінчують навчання.

Над докторськими дисертаціями в академії працюють викладачі Кірвас В. А., Тимохова Г. Б., Цибульська Е. І., Молодча Н. С., Ільїна О. В., Гусленко І. Ю., Чемоданова М. Ф. За кожним із обраних напрямів докторанти публікують статті, зокрема в спеціалізованих виданнях, тези міжнародних конференцій. Водночас темпи роботи більшості (Кірвас В. А., Тимохова Г. Б., Цибульська Е. І., Гусленко І. Ю.) потребують підвищення та більш дієвого контролю. Позитивним фактом є робота над докторською дисертацією доц. Ільїної О.В., яка на засіданні Ради у жовтні 2022 року (протокол №3 від 31.10.22) доповіла про результати роботи в цьому напрямку.

5. УПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НДР У ПРАКТИКУ ТА НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Академія у складний воєнний час зберегла рівень наукової роботи, який підтверджується зацікавленістю досвідом НУА щодо становлення інноваційного науково-освітнього комплексу неперервної освіти, а також громадським визнанням та впровадженням багатьох елементів, відпрацьованих у навчальному закладі, у діяльність українських вишів та шкіл.

Результатами реалізації наукових розробок та впровадження їх у практику можна вважати:

- опублікування та підготовку унікальних видань з питань освіти, у тому числі вперше в Україні опубліковано наукову монографію з проблем впливу генеалогії на розвиток особистості (спільно із закордонними партнерами);
- підготовку проєктних заявок щодо публікації та наукового аналізу колекції наративів, присвячених трансформації освітніх практик під час війни та низки грантових заявок, які розкривають унікальний практичний досвід НУА крізь призму наукових підходів та результатів наукових наробок.
- реалізацію експерименту «Становлення та розвиток соціального партнерства як ефективного чинника забезпечення стабільності та перспектив освіти» (ДР № 0117U001471);
- узагальнення теоретичних напрацювань, практичного досвіду та результатів дослідження за такими напрямками:

- Освіта України в умовах війни: мікро- та макроаналіз»;
- «Наратив як методологічний конструкт у дослідженні освітніх практик»;
- «Моделі та технології відтворення сімейної пам'яті як чинника формування особистості»;
- «Освіта в системі соціальних факторів формування соціальної пам’яті»;
- «Освіта дорослих в умовах невизначеності: залучення, мотивація, тенденції»;
- «Потенціал діалогової освіти в умовах сучасної вимушеної міграції»;
- «Особливості підготовки та проведення соціологічних досліджень в умовах воєнного часу»;
- «Ризики соціальних змін: теоретичні підходи до дослідження».

- організацію, проведення та участь у соціологічних дослідженнях:

- «Освіта під час війни: погляд зсередини (практики, роздуми, емоції)» (квітень–липень, 1 етап).
- «Якість освітніх програм та освітнього процесу (опитано 142 студ. ХГУ «НУА»), підготовлено інформаційну записку та рекомендації (липень).
- Опитування студентів 1 курсу НУА (грудень).

- виступи за результатами дослідження «Якість освітніх програм та освітнього процесу» на засіданнях Вченої ради, розширеному ректораті, кафедри соціології і гуманітарних дисциплін (жовтень 2022).

- реалізацію програми «Формування професійного вибору: як перетворити мрію на професію»;

- проведення зустрічей зі школярами, студентами, батьками, викладачами з питань психологічної підтримки та профілактики ПТСР з використанням методів арттерапії, казкотерапії, тренінгів підтримки тощо.

- аналіз педагогічного потенціалу технологій дистанційних форм навчання, додатків, платформ та ресурсів;

- використання дистанційних освітніх технологій під час проведення наукових заходів;

- участь у Всеукраїнських наукових проєктах, співробітництво з громадськими організаціями та партнерами, і хоча форми такої взаємодії в умовах війни змінились, вони, як і раніше, побудовані на принципах наукової прозорості та практичної реалізації;

Академія виступила співорганізатором окремих наукових заходів та конференцій (див. розділ «Основні результати НДР»), триває співробітництво з редакціями наукових журналів: науково-інформаційним журналом «Новий Колегіум», науковим журналом «Український соціум», теоретичним та науково-методичним журналом «Вища освіта України».

Програма підготовки аспірантів за спеціальністю 051 «Економіка» реалізується спільно з Науково-дослідним центром індустріальних проблем розвитку Національної академії наук України.

Членство у журі:

- доц. Купрікова Г. В. – член журі обласного етапу Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика;

- викладачі кафедри українознавства є членами журі конкурсу «Соняшник», працюють у складі методичної комісії цього конкурсу;

- Доц. Берест Т. М. – член журі Всеукраїнської учнівської олімпіади з української мови та літератури;

- Доц. Іванова О. А. – член конкурсної комісії Всеукраїнського конкурсу дипломних робіт студентів вищих навчальних закладів за спеціальністю «Економіка підприємства», член журі конкурсу наукових праць молодих науковців Харківської обласної адміністрації.

2022 року додалися нові кандидатури в члени журі:

- ст. викладач Закринична Н. І. стала членом журі роботи МАН обласного рівня з німецької мови, а доц. Бочарникова Т. Ф. – з іспанської;

- до складу журі обласного етапу олімпіад додано: викладачів СЕПШ: Тарасову О. В., Батманову С. В., доц. Михайлову Л. В. (англійська мова); доц. Яриз Є. М. (іспанська мова), доц. Чурсіна Л. В. – французька мова.

Викладачів НУА залучено до рецензування наукової та науково-методичної продукції, також викладачі входять до складу Спеціалізованих рад, редакційних колегій, експертних комісій.

До складу спеціалізованих рад із захисту дисертацій входять:

• проф. Астахова К. В, проф. Михайльова К. Г. – Д 64.051.15 у ХНУ імені В. Н. Каразіна;

• проф. Шевченко І. С. – голова спеціалізованої ради Д 061.15.27 ХНУ імені В. Н. Каразіна; член спец. Ради у КНЛУ м. Київ;

• доц. Нечипорук Л. В. – Д 64.051.01 у ХНУ імені В. М. Каразіна та Д 55.051.06 у Сумському державному університеті;

• проф. Яременко О. Л. – Д. 64.051.01 у ХНУ імені В. М. Каразіна та Д 26.239.01 в Інституті економіки та прогнозування НАН України.

2022 року викладачі НУА працювали в складі редакційних колегій:

- «Вчені записки ХГУ «НУА», наукових збірок конференцій (проф. Астахова К.В., проф. Астахова В. І., проф. Михайльова К.Г., проф. Тимошенкова Т. М., проф. Яременко О. Л., проф. Компанієць В.В., проф. Волкова С.В. та інші);
- «Український соціологічний журнал» (проф. Астахова В. І., проф. Михайльова К. Г.);
- «Новий колегіум», «Universitates. Наука та освіта» (проф. Астахова В. І.);
- «Економіка і управління» (проф. Астахова К. В.);
- Харківський історіографічний збірник (ХНУ імені В. Н. Каразіна) (проф. Астахова К. В.);
- «Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна», серія «Історія» (проф. Астахова К. В.);
- «Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія: Соціологія» (проф. Астахова К. В.);
- «Вісник КНЛУ. Серія філологія», спеціалізований науковий збірник «Нова філологія» Запорізького національного університету, спеціалізована збірка наукових праць «Проблеми семантики, прагматики і когнітивної лінгвістики» Київського національного університету імені Т.Г. Шевченка (проф. Волкова С.В.);
- наукового журналу «Legeartis: languageyesterday, today, tomorrow» (м. Трнава, Словакія) - проф. Волкова С.В.;
- член наукового комітету Щецинського університету (Польща) – проф. Астахова К.В.

Незважаючи на представництво вчених НУА в різних виданнях, необхідна більша кількість міжнародних наукових контактів та, відповідно, участь у редакційних колегіях.

Упровадження в навчальний процес наукових здобутків викладачів відбувається при розробці програм навчальних дисциплін; при підготовці навчально-методичних посібників, навчальних посібників та НМКД; під час читання лекційних курсів; при підготовці студентів до семінарських, практичних занять; розробленні індивідуальних завдань; написанні студентами курсових, кваліфікаційних робіт, наукових доповідей.

Наприклад:

- дослідження в області освіти, смарт-технологій в освіті привели до більш широкого використання смарт-технологій на заняттях (онлайн-тестування

(кафедри ЕП, ЗКІМ, соціології та гуманітарних дисциплін, ТПП), YouTube канал та вебсайт викладача (ЗКІМ), хмарні ресурси (кафедри ЕП, ТПП, ІТМ);

- для розробки рекомендацій для викладачів ХГУ «НУА» щодо вивчення та вдосконалення української мови (складено список онлайн-курсів та перелік літератури);

- продовження практики підготовки кваліфікаційних робіт магістрів на замовлення підприємств. Більшість кваліфікаційних робіт магістрів з економіки мають упровадження, яке підтверджується документацією з підприємств, що розкриває актуальність та практичну значущість їх розробок;

- наукові доробки знайшли також своє втілення і в проєктній роботі студентів, які беруть участь у Всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт та конкурсах регіонального рівня.

Активізувалася робота з глобальними ідентифікаторами наукової діяльності, персоналіями вчених у міжнародних наукометричних базах даних, покращилася ситуація з реєстрацією викладачів у НМБД (задіяно всіх штатних викладачів, низку сумісників та вчителів), проте проблему подання їх наукових праць у вільному доступі в повному обсязі не вирішено.

Завдання щодо роботи з НМБД: систематичне оновлення індивідуальних профілів, підтримка їх в актуальному стані; з метою підвищення індексу цитування та збільшення кількості посилань на видання НУА.

Рецензовано:

1) дисертаційне дослідження (дисертація на здобуття доктора філософії з філології Варчук Л. В., захист якої відбувся у разовій спеціалізованій вченій раді Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника – проф. Волкова С.В.);

2) 33 статті, які подано до збірки наукових праць «Вчені записки ХГУ «НУА», 86 матеріалів XX Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта дорослих в умовах невизначеності: залучення, мотивація, тенденції» (викладачі кафедр соціології та гуманітарних дисциплін, економіки та права, германської та романської філології, загальноакадемічної кафедри іноземних мов, теорії та практики перекладу);

3) понад 30 навчально-методичних посібників та наукових видань, зокрема редагування видання «Енциклопедія перекладознавства» у 4-х томах – Handbook Of Translation Studies (видавництво «Нова книга») (Кальниченко О. А.), що принесло перемогу в міжнародному конкурсі від European Society for Translation Studies;

5) 38 студентських магістерських та бакалаврських робіт;

Показник рецензування зовнішніх наукових робот свідчить про високу оцінку та визнання викладачів ХДУ «НУА» науковою спільнотою України. Така форма наукової діяльності має стати шляхом установлення наукових контактів для кафедр та академії в цілому.

6. НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА СТУДЕНТІВ І ШКОЛЯРІВ

Науковій роботі студентів і школярів в академії приділено значну увагу.

Традиційно в академії проводиться системна робота з підготовки студентів до конкурсів наукових робот міжнародного, всеукраїнського та регіонального рівня. Було підготовлено та відправлено роботи за всіма напрямами. Водночас воєнні дії в Україні не дозволили провести другий тур Всеукраїнського конкурсу наукових робіт студентів, скасовано й Регіональний конкурс наукових праць як молодих науковців, так і студентів, де НУА системно мала призові місця. І цього навчального року можна було розраховувати на можливість здобуття до 5 перемог Всеукраїнського та трьох перемог регіонального рівня (на підставі рейтингу робіт заочного туру оцінювання).

Показники науково-дослідницької роботи студентів і школярів:

- На Міжнародному конкурсі «Black Sea Science», студентка факультету «Бізнес-управління» Кошарновська А. (БУ-2) здобула призове (2 місце) за результатами підготовки наукової роботи англійською мовою за напрямом «Економіка та управління» під керівництвом кандидат екон. наук, доц. Величко К. Ю.
- За рейтинговими позиціями другого туру Всеукраїнського конкурсу наукових робіт студентів високий призовий рейтинг мають 5 робіт (2 роботи з філологічного напрямку та 3 – економістів):

– за напрямком «Переклад» на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (наук. керівник – канд. філол. наук, доц. Молодча Н. С.) наукова робота Корольової Є. та Лисенко Є. (РП-2) здобула першу рейтингову позицію;

– за напрямком «Філологія» на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (наук. керівник – д-р філол. наук, проф. Волкова С. В.) наукова робота Старченко О. (РП-4) вийшла до фіналу та була рекомендована до відзнаки;

– за напрямком «Економіка автомобільного транспорту» на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (наук. керівник – канд. екон. наук, доц. Іванова О. А.) наукова робота Карпенка В. (БУ-6) вийшла до фіналу та була рекомендована до відзнаки дипломом 2-го ступеня;

– за напрямком «Економіка» на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт (наук. керівник – канд. екон. наук, доц. Цибульська Е. І.) наукова робота Бочарникової К. (БУ-6) вийшла до фіналу та була рекомендована до відзнаки дипломом переможця (згідно наказу №508 МОН України від 31.05.2022).

– на Всеукраїнському конкурсі дипломних робіт магістерської програми за напрямком «Економіка підприємства» 2-е місце здобула студентка Тарасова Н. (наук. керівник – канд. екон. наук, доц. Іванова О. А.) та студентка Бочарникова К. одержала подяку за практичний напрям кваліфікаційної роботи (наук. керівник – канд. екон. наук, доц. Цибульська Е. І.).

- Здобуто перемогу в конкурсі «Стипендіальна програма «Завтра.UA» Фонду Віктора Пінчука» студенткою Федоренко О., СМ-41 (наук. керівник – канд. психол. наук, доц. Гога Н. П.).

Протягом року студенти також готували публікації у спеціалізованих виданнях, у тому числі в наукову збірку «Вчені записки», т. 28 (Якуніна А., Мохова В., Подольска А.).

Особливе місце в науковій роботі зі студентами посідала підготовка до XXIX Міжнародної студентської наукової конференції «Університетська освіта: трансформація відносин та підходів першої чверті XXI століття», яка проходила, незважаючи на воєнний час (onlain-формат). 16 квітня понад сто тридцять осіб з різних куточків України та багатьох країн світу (Польщі, Німеччини, Франції, Болгарії та ін.) взяли участь у роботі одразу трьох наукових конференцій: Міжнародної студентської наукової конференції «Університетська освіта: трансформація відносин та підходів першої чверті XXI століття», Науково-теоретичної конференції молодих вчених «Держава та освіта: моделі та форми сучасної взаємодії», Регіональної науково-практичної конференції вчителів «Школяр та школа в сучасних умовах: основні напрями трансформацій в українському контексті». На загальному відкритті конференції було зроблено акценти на особливостях роботи в складний час і водночас на важливості та значущості такого наукового форуму як День науки, збереженні наукових традицій. Наукові дискусії в десяти секціях точилися навколо проблем розвитку сучасного світу університету. Працювали сім секцій студентської конференції, дві секції конференції вчителів та секція конференції молодих учених. Незважаючи на дистанційний формат, поставлені завдання було реалізовано в повному обсязі. Усе це ще раз підтверджує інтеграцію наукової роботи в рамках взаємодії «ЗВО – школа».

У рамках Днів науки 2022 року не було проведено: роботу секції Юніор-МАН, науково-практичну конференцію у початковій школі СЕПШ, виставку наукової іграшки. Водночас низка учнів СЕПШ взяла участь у роботі Дня науки як учасники кафедральних секцій студентської конференції.

8 грудня 2022 г. відбулась XVI Наукова конференція молодих учених кафедри економіки і права «Управління як фактор економічної рівноваги», де в дистанційному форматі взяли участь понад 40 учасників: студенти та аспіранти кафедри, а також студенти із інших навчальних закладів України – партнерів з наукової діяльності кафедри економіки і права, також учасниками були учні шкіл-партерів. За результатами конференції підготовлено збірку матеріалів конференції.

Усе це підтверджує системну НДРС, збереження традицій та форм наукової діяльності.

З метою збереження такої результативності слід завчасно визначати тематику робіт, наукових керівників та учасників. Необхідне розширення кількісного складу студентів. Це ж стосується школярів – учасників олімпіад та конкурсів. Як свідчать дані 2022 року, здебільшого на результативні позиції виходять одні й ті самі учні, що ускладнює їхню якісну підготовку до різних видів робіт.

Роботу зі школярами щодо залучення їх до наукового пошуку забезпечує завуч з науки СЕПШ, учителі та викладачі ХГУ. Особливе місце в системі

інтеграції школа-ЗВО посідає підготовка до конкурсу МАН, де курування робіт учнів здійснюють викладачі університету, керівництво – вчителі школи.

МАН (обласний етап) 2022 року

У захисті науково-дослідницьких робіт учнів МАН взяли участь 5 учнів (6 дисциплін): зарубіжна література, психологія, математика, українська література, англійська мова та економіка. Переможцями в ІІІ (обласному) етапі стали 6 школярів.

Таблиця 5

Результати участі в МАН (обласний етап 2022)

№	ПІ учня	Секція	Місце	ПІБ вчителя, керівника
1.	Чінський І.	Зарубіжна література	І 100/100 20 учн.	Литвин Н.І.,
2.	Чінський І.	Психологія	ІІІ 78/100 22 учн.	Гога Н.П. канд. психол. наук
3.	Чінський І.	Математика	ІІІ 79/100 7 учн.	Аніщенко В.В.
4.	Озар Н.	Українська література	ІІ 83/100 19 учн.	Литвин Н.І. Ільїна О.В., канд. філол. наук
5.	Харитонов А.	Мовознавство Англійська мова	ІІІ 78/100 35 учн.	Зобова Г.М., Молодча Н.С., канд. філол. наук
6.	Тимошенко А.	Публічне управління та адміністрування (економіка)	---- 73/100 11 учн.	Бєлоусова О.В., Величко К.Ю., канд.екон.наук.
7.	Іванов Д.	Інноваційний менеджмент та логістичні процеси (економіка)	ІІ 83/100 18 учн.	Бєлоусова О.В., Тімохова Г.Б., канд. екон. наук

В 2022 році:	В 2021 році:	В 2020 році:
Брало участь: 7	Брало участь: 7	Брало участь: 5
Призові місця: 6, в т.ч.	Призові місця: 6, в т.ч.	Призові місця: 4, в т.ч.
І місце – 1	І місце – 4	І місце – 0
ІІ місце – 2	ІІ місце – 1	ІІ місце – 2
ІІІ місце – 3	ІІІ місце – 1	ІІІ місце – 2

Щодо минулого року, результати залишилися без змін у кількості учасників та призових місць. Розподіл місць має деякі зміни: менше перших місць і більше других та третіх. Другий рік поспіль Чінський Іван, учень 11-Б класу здобуває перше призове місце **у секції «Зарубіжна література»,** він став

переможцем ІІІ (всеукраїнського) етапу конкурсу-захисту робіт Малої академії наук у секції «Зарубіжна література» - **І місце** з рейтингом 99,99%.

2022/23 навчального року в умовах війни СЕПШ ХГУ «НУА» знайшла резерв для участі школярів у конкурсі МАН та олімпіадах.

Так, станом на грудень 2022 року 4 роботи МАН рекомендовано до захисту на обласному етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт Малої академії наук України (за напрямками «Публічне управління та адміністрування» – Тимошенко А., 10-А; «Англійська мова» – Єрьоменко О., 11-А; «Зарубіжна література» – Альохін А., 11-А; «Іспанська мова» – Бочарников А., 10-А) за результатами захисту на рівні району.

Традиційною формою навчальної та наукової роботи також є участь у предметних олімпіадах. Протягом січня–лютого 2022 року відбувся обласний етап олімпіад (табл. 6).

ІІІ (обласний) етап всеукраїнських олімпіад із навчальних предметів проходив у січні-лютому 2022 року. Згідно зі списком переможців олімпіад у ІІ (районному) етапі, в обласній олімпіаді взяло участь 4 школярі у 5 навчальних предметах: історія, астрономія, географія, німецька мова та економіка. Призові місця здобуто такі:

Таблиця 6

Олімпіади (обласний етап) у 2022 році

№ п/п	П І учня	Клас	Місце	Навчальний предмет	Учитель
1.	Чінський І.	11-Б	ІІ	Історія	Рябко А.О.
2.	Іванов Д.	10-А	ІІ	Астрономія	Лимаренко В.А.
3.	Патій Я.	9-А	ІІ	Нім. мова	Ткаченко С.
4.	Соколов О.	10-А	ІІІ	Економіка	Бєлоусова О.В.

В 2022 році:	В 2021 році:	В 2020 році:
Брало участь: 5	Брало участь: 0	Брало участь: 4
Призові місця: 4, в т.ч.	Призові місця: 0, в т.ч.	Призові місця: 1, в т.ч.
І місце – 0	І місце – 0	І місце – 0
ІІ місце – 2	ІІ місце – 0	ІІ місце – 0
ІІІ місце – 2	ІІІ місце – 0	ІІІ місце – 1

У порівнянні з попередніми двома роками результат дуже добрий: 4 призових місця. У 2021 р. обласний етап всеукраїнських олімпіад не проводився у зв'язку з карантином.

Станом на грудень 2022 року пройшів ряд олімпіад районного рівня, за результатами участі та рейтингом відповідно бальної оцінки є рекомендації щодо участі в обласному турі (табл. 7).

Таблиця 7

Олімпіади (районний етап) у 2022/2023 р. Олимпиады (районный этап) в 2022/2023 году

№ п/п	ПІ учня	Клас	Місце	Навчальний предмет	Вчитель
1.	Гаврилова Марія	8-А	ІІІ	Математика	Лимаренко В.А.
2.	Соколов Олександр	11-А	ІІІ	Математика	Радченко І. В.
3.	УзунАрина	7-А	І	Математика	Радченко І. В.
4.	УзунАрина	7-А	ІІ	Укр. мова	Литвин Н. І.
5.	Тихий Максим	9-А	І	Анг. мова	Тарасова О.В.
6.	УзунАрина	7-А	ІІ	Хімія	Хіменко Н. Л.
7.	УзунАрина	7-А	І	Фізика	Лимаренко В.А.
8.	Величко Владислав	7-А	ІІ	Фізика	Лимаренко В.А.
9.	Гаврилова Марія	8-А	ІІІ	Фізика	Лимаренко В.А.
10.	Іванов Дмитро	11-А	ІІ	Фізика	Лимаренко В.А.
11.	Соколов Олександр	11-А	ІІ	Фізика	Лимаренко В.А.
12.	Іванов Дмитро	11-А	І	Економіка	Іванова О. А.
13.	Соколов Олександр	11-А	І	Економіка	Іванова О. А.
14.	Іванов Дмитро	11-А	І	Астрономія	Лимаренко В.А.
15.	Соколов Олександр	11-А	ІІ	Астрономія	Лимаренко В.А.
16.	Тихий Максим	9-А	І	Астрономія	Лимаренко В.А.
17.	Соколов Олександр	11-А	ІІ	Інформатика	Радченко І.В.
18.	Ануфрієв Денис	8-А	ІІ	Франц. мова	Ануфрієва І. Л.
19.	Тихий Максим	9-А	І	Нім.мова	Тарасова О.В.
20.	Тихий Максим	9-А	ІІ	Іспан. мова	Пашкова А.В.

В таблиці виділено ПІБ учнів, яких рекомендовано до участі в обласному етапі олімпіад.

Окрім участі в МАН та олімпіадах, учні СЕПШ брали участь у Дні науки (16.04.2022). Підтримку учасників здійснювали не тільки наукові керівники, а також Асоціація молодих учених (АМУ) та студентське наукове товариство (СНТ). Незважаючи на складні умови, ці організації продовжують функціонувати.

У звітному році функціонування Асоціації молодих учених (АМУ) та студентського наукового товариства (СНТ) здійснювалось у тісній інтеграції. Їхня робота велася відповідно до положення «Про асоціацію молодих учених». Протягом 2022 року під керівництвом доц. Гога Н. П., як керівника АМУ, було проведено секцію наукової конференції молодих учених у рамках Дня науки. Під її керівництвом та голови СНТ спільно з АМУ, було проведено низку засідань, тренінг студентів з підготовки робіт до конкурсів (лютий 2022), засідання АМУ з питань сучасних підходів до діяльності громадських організацій у науковому середовищі (жовтень 2022), оглядову зустріч з аспірантами щодо їх можливостей завдяки функціонуванню РМУ, інформування про інструменти взаємодії, у тому числі підходів до управління питаннями академічної доброчесності (26 листопада 2022 р.).

Слід зазначити активну участь голови АМУ доц. Гога Н. П. у роботі Ради молодих вчених при ХОДА, та участь у заходах Ради молодих учених (РМУ) при Міністерстві освіти і науки України: у комунікаційних зустрічах та заходах; у Всеукраїнському онлайн-форумі «Наука у воєнний час: інноваційний і технологічний розвиток для здобуття перемоги та відновлення країни» (травень 2022); ІІІ Всеукраїнському форумі РМУ (27 жовтня 2022), у засіданні РМУ, яке

присвячено Міжнародному дню науки (листопад 2022). Незважаючи на складні умови зв'язок між проректором з НДР, керівником АМУ та СНТ був достатнім.

Слід визнати, що науково-дослідна робота в НУА має системний характер, сприяє інтеграції досліджень у рамках комплексної наукової тематики, підвищенню теоретичного рівня наукових розробок та педагогічної майстерності викладацького складу Академії, що на практиці підтверджується визнанням досягнень Академії науковою спільнотою на обласному, всеукраїнському рівнях. Незважаючи на те, що фактичні показники НДР-2022 нижчі, порівняно з попередніми періодами, можна стверджувати, що наукова діяльність навіть в умовах воєнних та бойових дій виконувалась, про що свідчать статистичні кількісні показники та збереження напрямів НДР.

З метою підвищення ефективності та результативності НДР, стратегічними завданнями є:

- принципова зміна підходів до міждисциплінарних та міжпредметних в’язків. А саме – організація та проведення міжкафедральних наукових досліджень, публікацій, конференцій;
- курс на об’єднання «наукових сил» факультетів та кафедр, включення до науково-дослідної роботи фахівців команд інших ЗВО та країн;
- широке використання практики створення тимчасових проєктних команд із залученням до них аспірантів, випускників, студентів;
- збільшення ролі професорської ради в організації та здійсненні науково-дослідних розвідок, повноцінна включеність професорів в розробку тематики НДР, що є ключовою для НУА;
- підготовка публікацій у виданнях, що входять до НМБД, у тому числі Scopus, Web of Science, Публікація з питань розвитку неперервної освіти;
- підвищення кількості цитування, зокрема посилань на статті, що входять до Scopus;
- підготовка всіма викладачами статей у спеціалізованих виданнях, які відповідають за тематикою дисциплін, що викладаються, відповідно до ліцензійних вимог;
- змінення ситуації з нерівномірною участю кафедр та наукових шкіл, окремих викладачів у НДР; - одержання грантів для проведення наукових досліджень та конференцій;
- систематичне висвітлення НДР на сайті та в соціальних мережах.